

Τριώδιον Κατανυκτικόν

Ένα Πνευματικό Ταξίδι
πρὸς τὸ **Τέλος** τοῦ **παλαιοῦ**
καὶ τὴν **Ἀρχή** τοῦ **Νέου**

■ Κυριακή Ἀσώτου

Ὁ Μυστικὸς Γάμος τοῦ Θεοῦ* Τὸ νόημα τῆς Μετάνοιας

Μὲ τὴν **Κυριακή** αὐτῆ τοῦ Ἀσώτου Υἱοῦ (Λουκ. ιε'11-32) συνεχίζεται ἡ προετοιμασία γιὰ τὴν Μεγάλη Τεσσαρακοστή, πὺ ἀρχισε τὴν προηγούμενη ἑβδομάδα μὲ τὴν Κυριακή τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου.

Ἡ Εὐαγγελικὴ περικοπὴ τοῦ Ἀσώτου Υἱοῦ εἶναι πολὺ σημαντικὴ, ἐπειδὴ μᾶς ἀποκαλύπτει ὅλο τὸ νόημα τῆς προσπάθειας πὺ θὰ καταβάλουμε τὴν Σαρακοστή, μᾶς ἀποκαλύπτει ὅτι καὶ ἐμεῖς εἴμαστε *ἄσωτοι υἱοί*, πὺ ἔχουν φύγει μακριὰ ἀπὸ τὸν Πατέρα, καὶ ὁ Πατέρας προσδοκᾷ τὴν ἐπιστροφὴ μας μὲ ὅλη Του τὴν ἀγάπη. **Τὸ** Εὐαγγέλιο αὐτὸ μᾶς ἀποκαλύπτει τὸ νόημα τῆς μετάνοιας, ἡ ὅποια μᾶς κάνει νὰ μιμούμαστε τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ Ἀσώτου. **Κυρίως** ὅμως, μᾶς φανερώνει τὸ ἄπειρο ἔλεος τοῦ Πατέρα μας. **Μᾶς** δείχνει ποῖα εἶναι ἡ ἀγάπη τοῦ Πατέρα, πὺ περιμένει τὴν ἐπιστροφὴ τοῦ ἄσωτου παιδιοῦ Του μὲ πολλὴ στοργή.

* * *

Ἦδη, τὴν περασμένη Κυριακὴ τὸ Εὐαγγελικὸ ἀνάγνωσμα τοῦ Τελώνου καὶ τοῦ Φαρισαίου μᾶς παρουσίαζε καὶ πάλι ἓνα, θὰ ἔλεγα, *ὁδοιπορικὸ* ὁδοιπορικὸ πὺ ἀποκαλύφθηκε μὲ ἓνα Τροπάριο τῆς δ' ὡδῆς τοῦ Κανόνα τοῦ Ὁρθρου καὶ ἔλεγε: **«**Ἀρίστην ἔδειξεν ὁδὸν ὑψώσεως τὴν ταπεινώσιν Λόγος, ταπεινωθεῖς μέχρι καὶ μορφῆς δουλικῆς, ἦν ἐκμιμούμενος ἅπας, ἀνυψοῦται ταπεινούμενος**»**. **Μὲ** ἄλλα λόγια, μὲ τὴν στάση τοῦ Τελώνη μᾶς ἀποκαλύφθηκε ἡ σημασία τῆς ταπεινοφροσύνης, τῆς μόνης ὁδοῦ πὺ ὁδηγεῖ στὴν δικαίωση.

Τὸ κατ' ἐξοχὴν ὅμως παράδειγμα αὐτῆς τῆς ταπεινοφροσύνης εἶναι ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ, καὶ μᾶς τὸ ἔδωσε μὲ τὴν Ἐνσάρκωσή Του,

όταν ήλθε νά σηκώσει στους ὤμους Του τήν ἁμαρτωλή φύση στήν ἁμαρτωλή της κατάσταση, τήν γεμάτη πόνο καί θάνατο, γιά νά τήν ὀδηγήσει ἔτσι, μέ τήν δική Του ταπείνωση καί ὑπακοή, στόν Πατέρα.

Ὅπως ἔγραφε στίς Ἐπιστολές του ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, «διό καί ὁ Θεός Αὐτόν ὑπερύψωσε καί ἐχαρίσατο Αὐτῷ Ὅνομα τὸ ὑπὲρ πᾶν Ὅνομα» (Φιλιπ. β' 8): «καί ὄντας ἡμᾶς νεκρούς τοῖς παραπτώμασι συν-εξωποίησε τῷ Χριστῷ· χάριτί ἐστε σεσωσμένοι· καί συνήγειρε καί συνεκάθισεν ἐν τοῖς ἐπουρανίοις ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ» (Εφ. β' 5-6): «εἰ δὲ τέκνα, καί κληρονόμοι, κληρονόμοι μὲν Θεοῦ, συγκληρονόμοι δὲ Χριστοῦ, εἴπερ συμπάσχομεν ἵνα καί συνδοξασθῶμεν. Λογίζομαι γάρ ὅτι οὐκ ἄξια τὰ παθήματα τοῦ νῦν καιροῦ πρὸς τήν μέλλουσαν δόξαν ἀποκαλυφθῆναι εἰς ἡμᾶς» (Ρωμ. η' 17-18).

Αὐτὸ εἶναι τὸ ὀδοιπορικὸ πὸν πρέπει νά διατρέξουμε καί αὐτὴ τὴν Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή, ἀλλὰ καί στήν διάρκεια τῆς ζωῆς μας, τὴν ὁποῖαν ἀπεικονίζει ἡ Τεσσαρακοστή: νά ταπεινωθοῦμε μαζί μέ τὸν Χριστό, νά σηκώσουμε μαζί Του τίς συνέπειες τῶν ἁμαρτιῶν μας, γιά νά φθάσουμε μαζί Του στήν ἄληκτη χαρὰ τῆς ἐνδόξου Ἀναστάσεώς Του.

Καί σήμερα, ἡ Παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου μᾶς ἀποκάλυψε ὀρισμένες καινούργιες, συμπληρωματικὲς πτυχὲς τοῦ ἴδιου αὐτοῦ ὀδοιπορικοῦ.

* * *

Θὰ ἤθελα ὁμως νά προσεγγίσω τὴν παραβολὴ αὐτὴ μέσα ἀπὸ ἓνα ἄλλο Βιβλικὸ κείμενο τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης πὸν δὲν τὸ γνωρίζουμε ἀρκετά, ἐπειδὴ δὲν χρησιμοποιεῖται στήν λατρευτικὴ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας. Στὴν διάρκεια τῶν ἱερῶν Ἀκολουθιῶν τοῦ ἔτους ἔχουμε μερικὰ λίγα Παλαιοδιαθηκικὰ ἀναγνώσματα, ἐκτὸς ἀπὸ τίς ἡμέρες τῶν μεγάλων Ἑορτῶν καί τὴν Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή. Πρέπει ὁμως νά τὸ διαβάσετε μόνοι σας.

Τὸ Βιβλίον αὐτὸ τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, γιά τὸ ὁποῖο μιλάμε, εἶναι τὸ **Βιβλίον τοῦ Γωβίτ**. Ὑπέροχον Βιβλίον! Δὲν ἀνήκει στόν ἀρχικὸ Ἑβραϊκὸ Κανόνα, πιθανὸν νά γράφτηκε πρῶτα στὰ ἑβραϊκά, τὸ ἑβραϊκὸ ὁμως κείμενο δὲν σώθηκε, καί εἰσήχθη, μεταφρασμένο στὰ ἑλληνικά, στόν Βιβλικὸ Κανόνα τῆς Ἀλεξάνδρειας.

Στὴν Ἰουδαϊκὴ κοινότητα τῆς Ἀλεξάνδρειας πραγματοποιήθηκε, ἂν μπορούμε νά τὸ ποῦμε, τὸ τελευταῖο στάδιο διαμόρφωσης τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης. Τὰ τελευταῖα βιβλία της δὲν γράφθηκαν στὰ ἑβραϊκὰ καί στήν Παλαιστίνη, ἀλλὰ στὰ ἑλληνικά καί στήν Ἀλεξάνδρεια. Ἡ Ἰουδαϊκὴ αὐτὴ κοινότητα τῆς διασπορᾶς ἦταν τόσο σημαντικὴ, ὥστε θεωρεῖται ὡς πολυαριθμότερη ἀκόμη καί ἀπὸ τὸν ἑβραϊκὸ πληθυσμὸ πὸν εἶχε μείνει στήν Παλαιστίνη. Καί σ' αὐτὴν ἀκριβῶς τὴν Ἰουδαϊκὴ κοινότητα τῆς Ἀλεξάνδρειας, ἡ ὁποία βρισκόταν στήν καρδιά τῆς εἰδωλολατρίας καί συναναστρεφόταν μέ τὸν ἑλληνιστικὸ κόσμον καί τὴν Ρω-

μαϊκή αυτοκρατορία, πού συμβόλιζε κατά κάποιον τρόπο όλόκληρο τὸν εἰδωλολατρικὸ κόσμον, ἡ Παλαιὰ Διαθήκη γνώρισε τὰ τελευταῖα στάδια της. Ξεκίνησε ἔτσι νὰ πραγματώνει τὴν συνάντησιν τοῦ Βιβλικοῦ Λαοῦ μὲ τοὺς ἐθνικοὺς, ὅπως εἶχαν προαναγγεῖλει οἱ Προφῆτες, καὶ νὰ προετοιμάσει τὴν εἴσοδον τῶν πρώτων στὴν Ἐκκλησία χάρι στοῦ κήρυγμα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου καὶ τῶν ἄλλων Ἀποστόλων.

* * *

Τὸ Βιβλίον τοῦ Τωβίτ μᾶς διηγείται, ὅτι ἓνας Ἰουδαῖος ἀπὸ τὴν Φυλὴ τοῦ Νεφθαλεὶμ εἶχε ἐξορισθεῖ στὴν χώρα τῶν Ἀσσυρίων (τὸ σημερινὸ βόρειο Ἰράκ), τὴν ἐποχὴ τοῦ βασιλιᾶ Σαχερδόνα (Σαργῶν Β', 734 π. Χ.).

Αὐτὸς ὁ Ἰουδαῖος ὀνομαζόμενος Τωβίτ, ἦταν πολὺ εὐσεβὴς καὶ εἶχε ἓναν υἱόν, τὸν Τωβία. **Εἶχε** ἐμπιστευθεῖ ἓνα χρηματικὸ ποσὸν σὲ ἓναν γονέα πού κατοικοῦσε σὲ τόπον πολὺ μακρινόν. **Θέλοντας** νὰ πάρει πίσω τὰ χρήματά του προτοῦ πεθάνει, ζήτησε ἀπὸ τὸν υἱὸν του νὰ φύγει καὶ ἐκεῖνος γιὰ τὸν μακρινόν αὐτὸν τόπον, ὄχι γιὰ νὰ ζήσει ἄσπῳτη ζωὴ, ὅπως ὁ νέος τῆς παραβολῆς, ἀλλὰ ἀντιθέτως γιὰ νὰ ἀναζητήσει αὐτὰ τὰ χρήματα.

Ἡ συνέχεια τοῦ Βιβλίου μᾶς διηγείται ὅλη τὴν ἱστορία τοῦ ταξιδιοῦ. **Βλέπουμε** τὸν νεαρόν Τωβία νὰ φεύγει, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Ἀρχαγγέλου Ραφαήλ πού εἶχε πάρει τὴν μορφήν συνταξιδιώτη. **Σὲ** μίαν τὴν κατάστασιν, ὁ Τωβίας πίνει ἓνα μεγάλο ψάρι, καὶ ὁ συνοδοιπόρος του, ὁ Ραφαήλ, τοῦ ἀποκαλύπτει ὅτι ἡ καρδιὰ καὶ τὸ σκῳτίον τοῦ ψαριοῦ αὐτοῦ, ὅταν ψηθεῖ, μπορεῖ νὰ ἐκδιώξει τοὺς δαίμονες, ἡ δὲ χολή του ἦταν ἰσχυρὸν κολλύριον γιὰ τὰ μάτια.

Διαβάζοντας τὴν διήγησιν αὐτήν, οἱ πρῶτοι Χριστιανοὶ ἔπρεπε νὰ δοῦν στὸ ψάρι τὸν συμβολισμόν τοῦ Χριστοῦ, διότι γι' αὐτούς, ἡ λέξις **ΙΧΘΥΣ** ἀντιστοιχοῦσε στὸ ἀρκτικόλεξον Ἰησοῦς Χριστὸς Θεοῦ Υἱὸς Σωτήρ.

Ὅταν ἔφθασε στὰ Ἐκβάτανα, στὸ Ἰράν, ὁ Τωβίας σταμάτησε σὲ μίαν συγγενικὴν οἰκογένειαν ἐξοριστῶν. **Αὐτοὶ** εἶχαν μίαν κόρην, τὴν Σάρα, τὴν ὁποία ζητᾶ σὲ γάμον. **Ὁ** πατέρας της ὅμως τοῦ ἀποκαλύπτει, ὅτι μέσα της κατοικεῖ ἓνα δαιμόνιον καὶ σκοτῶνει στοὺς μνηστῆρες τὴν ἴδιαν τὴν ἡμέραν τοῦ γάμου. **Ὁ** Τωβίας τὴν ἐλευθερώνει ἀπὸ τὸ δαιμόνιον καίγοντας τὴν καρδιὰ καὶ τὸ σκῳτίον τοῦ ψαριοῦ πού τὰ εἶχε φυλάξει, καὶ μετὰ τὴν παντρεύεται. **Ἀφού** πῆρε πίσω τὸ χρηματικὸ ποσὸν πού ὁ πατέρας του εἶχε ἐμπιστευθεῖ στὴν φύλαξιν τοῦ πεθεροῦ του, ἐπιστρέφει στὴν πατρίδα του μὲ τὴν σύζυγόν του τὴν Σάρα.

Καὶ τὸ Κείμενον μᾶς δείχνει τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα του πού τὸν

περιμένουν με όλη την αγάπη και την στοργή τους, με πολλή ανησυχία μάλιστα, καθώς έβλεπαν ότι είχε άργήσει να επιστρέψει – βλέπετε τον είχε καθυστερήσει ο έορτασμός των γάμων του στα μακρινά Έκβάτανα.

* * *

Όλη αυτή η χαριτωμένη διήγηση, που αποπνέει την ατμόσφαιρα της εποχής των Πατριαρχών, έχει *τοπολογική* και πνευματική σημασία, διότι μόνο το Άγιο Πνεῦμα μπορεί να μας οδηγήσει να ανακαλύψουμε και να γευθούμε βαθιά την παρουσία του Χριστού ανάμεσα στις γραμμές της Παλαιᾶς Διαθήκης.

Ο γερο-Τωβίτ και η γυναίκα του εικονίζουν τον οὐράνιο Πατέρα, ο οποίος είναι όλος αγάπη, όλος στοργή, και πατρική και μητρική. **Ο** νεαρός Τωβίας εικονίζει τον Υιό του Θεού, που έφυγε στην μακρινή χώρα, τον δικό μας πεσμένο κόσμο, για να αναζητήσει εκεί την σύζυγό του, την Σάρα, δηλαδή την ανθρωπότητα που ήταν ύποταγμένη στον ζυγό του διαβόλου, και να την οδηγήσει, ελεύθερη πιά, προς τον Πατέρα Του.

Δέν βρισκόμαστε ενώπιον μιᾶς ἀλληγορίας, ἀλλὰ ενώπιον μιᾶς *παραβολῆς*· η διήγηση δέν έχει τίποτε τὸ τεχνητό, καὶ δέν χρειάζεται νὰ προσπαθοῦμε νὰ ταυτίσουμε ὅλες τὶς λεπτομέρειες μὲ τὶς διαφορὲς στιγμὲς τοῦ Μυστηρίου τῆς Ἀπολυτρώσεως. **Μ**ιά «χριστιανικὴ ἀνάγνωση» ὅμως τοῦ Βιβλικοῦ αὐτοῦ κειμένου θὰ μᾶς βοηθήσει νὰ ἀνακαλύψουμε πολλὲς ἀναφορὲς στὸ Μυστήριον τοῦ Χριστοῦ.

Η ἱστορία τοῦ Τωβία συμπληρώνει, θὰ ἔλεγα, τὴν Παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου Υἱοῦ. **Σ**τὴν πραγματικότητά αὐτὸς δέν ἐπιστρέφει μόνος στὴν πατρικὴ οἰκία. **Ο**δηγεῖται ἀπὸ τὸν Χριστό, φέρεται ἀοράτως στοὺς ὤμους Του, ὅπως τὸ ἀπολωλὸς πρόβατο. **Η** Σάρα, ὁ ἄσωτος υἱός, τὸ ἀπολωλὸς πρόβατο, εἶναι εἰκόνες τῆς σωσμένης ἀνθρωπότητας, τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία εἶναι ἡ ἀληθινὴ Σάρα, τὴν ὁποία νυμφεύθηκε ὁ Χριστὸς πάνω στὸν Σταυρό.

Πόσο ὠραῖα εἰκονίζει ἡ ἀγνή, λεπτὴ ἀγάπη τοῦ Τωβία γιὰ τὴν Σάρα τὴν νυμφικὴ ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ γιὰ τὴν Ἐκκλησίαν! **Κ**αὶ στὴν ἀγάπη τοῦ γέρου Τωβίτ καὶ τῆς γυναίκας του γιὰ τὸ παιδί τους, πῶς νὰ μὴ διακρίνουμε τὴν ἀγάπη τοῦ οὐράνιου Πατέρα, πού εἶναι καὶ μητέρα καὶ πατέρας γιὰ τὸν Υἱό Του τὸν Ἀγαπητὸ καὶ γιὰ τοὺς ἐξ υἰοθεσίας υἱούς Του, πού εἶναι ἐνωμένοι μὲ τὸν Υἱὸ ὡς μέλη τοῦ Σώματός Του;

* * *

Τὸ Βιβλίον αὐτὸ τοῦ Τωβία θὰ μπορούσε νὰ εἶναι ἓνα θαυμάσιον ἀνάγνωσμα ἀπὸ τὴν Παλαιὰ Διαθήκη γιὰ τὴν περίοδο αὐτὴ πού μᾶς προετοιμάζει γιὰ τὴν Μεγάλῃ Τεσσαρακοστή. **Θ**ὰ ξαναβροῦμε σ' αὐτὸ τὴν ἴδια διδασκαλίαν μὲ τὰ λειτουργικὰ κείμενα τῶν ἑβδομάδων Τελώνου καὶ Φαρισαίου, καὶ Ἀσώτου Υἱοῦ.

Εἶναι βιβλίον πού μᾶς ἀποκαλύπτει τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ, ὁ Ὅποιος

μᾶς ἀγαπᾶ ὡς τρυφερός σύζυγος, καὶ τὸ πρόσωπο τοῦ Πατρός, ποὺ μᾶς ἀγαπᾶ ταυτόχρονα καὶ ὡς πατέρας καὶ ὡς μητέρα, ποὺ περιμένουν μὲ ἀγωνία τὴν ἐπιστροφή τοῦ παιδιοῦ τους.

Μᾶς ἀποκαλύπτεται ἔτσι ὀλόκληρη ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητας: ὁ Θεὸς δημιούργησε τὸν ἄνθρωπο γιὰ νὰ *μπορεῖ* νὰ τὸν ἀγαπᾶ. **Κ**αὶ ὁ Θεὸς βλέπει τὰ πάντα μέσα στὴν *στιγμὴ* αὐτὴ ποὺ εἶναι ἡ αἰωνιότητα (αἰωνιότητα δὲν εἶναι ἀτέρμονος χρόνος, εἶναι μία *στιγμὴ* ποὺ δὲν ἔχει οὔτε ἀρχὴ οὔτε τέλος, θὰ λέγαμε, δὲν μπορούμε ὅμως νὰ συλλάβουμε τὴν ἔννοια τῆς αἰωνιότητας, ἐπειδὴ δὲν ἔχουμε παρὰ μόνο τὴν ἐμπειρία τοῦ χρόνου). **Ἦ**θελε, πρὸ πάντων τῶν αἰώνων, νὰ δημιουργήσῃ τὸν ἄνθρωπο, καθέναν ἀπὸ μᾶς ξεχωριστά, γιὰ νὰ *μπορεῖ* νὰ τὸν ἀγαπᾶ καὶ νὰ ἀγαπᾶται ἀπὸ αὐτόν. **Ἐ** Θεὸς διψᾷ ὄχι μόνο γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Υἱοῦ Του στοὺς *κόλπους* τῆς μακαρίας Τριάδος, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν δική μας ἀγάπη, τὴν ἀγάπη καθενὸς ἀπὸ μᾶς ποὺ εἴμαστε ἐνωμένοι μὲ τὸν Υἱό Του τὸν ἀγαπητό.

Ἦδη μέσα στὴν Παλαιὰ Διαθήκη μᾶς ἀποκαλύπτει: «**Ὅ**τε ἐνευφραίνεται τὴν οἰκουμένην συντελέσας, καὶ ἐνευφραίνεται ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων»· τότε ποὺ ὁ Θεὸς εὐφραίνεται ἔχοντας δημιουργήσῃ τὴν οἰκουμένην, καὶ μάλιστα εὐφραίνεται βλέποντας τοὺς ἀνθρώπους (Παροιμ. ἡ´ 31).

Ταυτόχρονα ὅμως, ὁ Θεὸς δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ μὴν ἔβλεπε, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, τὸν ὁποῖο δημιούργησε ἐλεύθερο, γιὰ νὰ Τὸν ἀγαπᾶ ἐλεύθερα, θὰ χρησιμοποιοῦσε κακῶς τὴν ἐλευθερία του αὐτῆ. **Εἶ**χε ὅμως ἐπίσης προβλέψει, ὅτι ὁ ἄνθρωπος, χάρις στὴν θυσία τοῦ Υἱοῦ Του, θὰ μπορούσε νὰ ἐπιστρέψῃ πρὸς Αὐτόν, καὶ ὅτι κάθε ἁμαρτωλὸς θὰ μπορούσε νὰ ξαναπάρῃ τὸν δρόμο αὐτὸ διὰ τῆς μετανοίας.

Υπάρχει ἐδῶ κάτι τὸ θαυμαστό, τὸ ἐκπληκτικό. **Ἐ**πειδὴ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀγάπη ποὺ προσφέρεται δωρεάν, φανερόνεται ἀκόμη καλύτερα, ὅταν ἐκφράζεται ὡς ἔλεος, ὡς ἀγάπη ποὺ συγχωρεῖ. **Ἐ** Θεὸς δὲν ἔχει ἰδιοτελεῖ ἀγάπη, γι' αὐτὸ καὶ πρὸ πάντων ἀγαπᾶ νὰ ἐλεεῖ, ἡ μεγαλύτερη χαρὰ Του εἶναι νὰ συγχωρεῖ.

Στὴν Παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου, βλέπουμε τὸν Πατέρα νὰ δείχνει περισσότερη στοργὴ γιὰ τὸν υἱό του ποὺ ἐπέστρεψε ἀπὸ τὴν ἁμαρτία παρὰ γιὰ τὸν πρωτότοκο ποὺ εἶχε παραμείνει πιστός, σὲ βαθμὸ ποὺ ὁ πρωτότοκος ἐκπλήσσειται, σκανδαλίζεται, ἐπαναστατεῖ.

Ἄν πιστεύω, ὅτι ὁ μέγας υἱὸς εἰκονίζει τὸν ἑβραϊκὸ λαὸ καὶ ὁ ἄσωτος τοὺς ἐθνικούς, ὅπως λέγεται μερικές φορές. **Ἐ** μέγας θυμίζει μᾶλλον τοὺς ἀγγέλους, ἴσως τοὺς στασιαστὲς ἀγγέλους ποὺ ἔγιναν δαίμονες, ἐπειδὴ σκανδαλίστηκαν γιὰ τὸ θεῖο ἔλεος.

Στὴν παραβολὴ τοῦ ἀπολωλὸτος προβάτου (Ματθ. ιη´ 12-14 καὶ Λουκ. ιε´ 4-7), ὁ Χριστὸς μᾶς λέει ὅτι στὸν οὐρανὸ γίνεται μεγαλύτερη χαρὰ γιὰ

έναν και μόνο άμαρτωλό που μετανοεί παρά για τους ένενήντα έννέα δικαίους, που ίσως δέν έχουν ανάγκη μετανοίας. **Κατά** μία έρμηνεία των Πατέρων τής Έκκλησίας, αυτό σημαίνει ότι ο Πατήρ χαίρεται περισσότερο για την άπωλεσθεΐσα και άνευρεθεΐσα ανθρωπότητα παρά για όλους τους άγγέλους που παρέμειναν πιστοί.

Το κλειδί όλης τής ιστορίας τής Δημιουργίας είναι ή έπιθυμία που είχε ο Θεός να *μπορεί* να αγαπά όχι μόνον τον Υίο Του τον Άγαπητό και να αγαπάται από Αυτόν εν Πνεύματι Άγίω στους *κόλπους* τής Τριάδος, μέσα στην θεία ζωή τής Άγίας Τριάδος που αποτελείται από άπειρη άμοιβαία αγάπη των θείων Προσώπων, μέσα σε μία πληρότητα εϋδαιμονίας και χαρᾶς που θα μπορούσε και να τους άρκει, αλλά να αγαπά και να αγαπάται ελεύθερα από κτίσματα, που γνώριζε ότι θα άμαρτήσουν, αλλά στα όποια θα μπορούσε να φανερώσει τὸ έλεος και την συγγνώμη Του.

Ο Θεός δημιούργησε τὸν κόσμο γι' αυτό: για να *μπορέσει* να συγχωρήσει τους άμαρτωλούς, που ο Υιός Του θα πηγαίνει να άναζητήσει, και τους όποιους ο Υιός Του θα αγαποῦσε ως Νυμφίος. **Τ**ήν άμαρτωλή αυτή ανθρωπότητα ο Χριστός την αγαπά ως νύμφη Του που ήλθε να την ελευθερώσει από τὸν διάβολο, όπως ο νεαρός Τωβίας είχε ελευθερώσει την Σάρα. **Και** ο Υιός του Θεού όδήγησε την ανθρωπότητα στὸν οὐρανό, ένωμένη μαζί Του, ο δέ Πατήρ μπορεί έτσι να αγαπά τους ανθρώπους που επέστρεψαν σ' Αυτόν, ως έξ υίοθεσίας τέκνα Του.

Είναι τὸ μυστήριο αυτής τής ελεήμονος αγάπης, αγάπης που συγχωρεΐ την άχαριστία, που άποκαλύπτει πράγματι, στὸν υπέρτατο βαθμό θα λέγαμε, ότι ο Θεός είναι τὸ *κλειδί* όλης τής κτίσεως, *κλειδί* τής δημιουργίας όλου αυτού του πελώριου κόσμου. **Ό**πως έλεγε ο Πασκάλ, «τί είναι ή άπεραντοσύνη αυτή του υλικού κόσμου μπροστά στο μέγεθος τής αγάπης, τής φιλανθρωπίας που είναι άπειρος άνώτερη από τὸ μέγεθος του υλικού κόσμου»! **Π**οτέ δέν θα συνειδητοποιήσουμε άρκετά πόσο μάς αγαπά ο Πατήρ· μάς αγαπά ως παιδιά Του, παιδιά άχάριστα, μάς αγαπά ως πατέρας και ως μητέρα..., πόσο μάς αγαπά ο Χριστός σάν νύμφη πολυαγαπημένη άν και άπιστη. **Η** Άγία Γραφή δέν κάνει τίποτε άλλο παρά να διηγείται την τεράστια αυτή *περιπέτεια* τής σχέσης τής δημιουργίας με τὸν Δημιουργό.

* * *

Με πολὺ θαυμασμό, μία μέρα, τὸ άκουσα αυτό από τὰ χείλη ενός οδηγού ταξί που συνάντησα στο Παρίσι.

Υπήρχε τότε στο Παρίσι ένα προτεσταντικό βιβλιοπωλείο πολὺ ενημερωμένο σε καθολικά και προτεσταντικά βιβλία σχετικά με την Βίβλο. **Π**εριμένοντας να βρῶ ταξί για έναν άρκετά μακρινό προορισμό, κοίταζα με ένδιαφέρον την πρόσοψη του βιβλιοπωλείου.

Ξαφνικά, ένα ταξί σταμάτησε στην άκρη του πεζοδρομίου, ακριβώς πίσω μου, και ο οδηγός κορνάρισε διακριτικά για να τραβήξει την προσοχή μου. **Γύρισα** και είδα ότι μου έκανε νόημα να πλησιάσω. **Μου** είπε: **«Βλέπω από την ένδυμασία σας ότι είστε Κληρικός. Θα ήθελα την γνώμη σας για κάτι πολύ σημαντικό. Θα μπορούσατε να μου δώσετε λίγο από τον χρόνο σας; Μετά, θα σας πάω δωρεάν όπου θέλετε»**.

Δέχθηκα και κάθισα στο διπλανό κάθισμα. **Μου** εξήγησε ότι, ενώ δεν είχε καμία θρησκευτική παιδεία, οδήγηθηκε τυχαία στην Βίβλο, μία Βίβλο που κάποιος άγνωστος πελάτης, σκόπιμα ή όχι, είχε αφήσει στο πίσω κάθισμα του αυτοκινήτου του. **Είχε** αφιερώσει πολύ χρόνο στην ανάγνωση, ώρες κατά τις οποίες περίμενε πελάτη, παρακινήμένος αρχικά μεν από περιέργεια, αργότερα όμως από ενδιαφέρον που γινόταν όλο και πιο ζωηρό. **Του** είχε κάνει εντύπωση ότι, από τον Αδάμ και την Εύα, μέχρι τις παραβολές του Ίησού για το γαμήλιο δεῖπνο, το θέμα άνδρας-γυναίκα επανέρχεται εντυπωσιακά συχνά στην Βίβλο· είχε λοιπόν καταλάβει ότι ολόκληρη η Γραφή μιλά για έναν γάμο, για την ένωση εν τέλει του Θεού με την ανθρωπότητα. **Πίστευε** ότι είχε καταλάβει ότι η Βίβλος, από την Γένεση ως την Αποκάλυψη, παρά την ποικιλομορφία των Βιβλίων που περιέχει, διηγείται μία και μοναδική ιστορία: πώς εκπληρώθηκε το σχέδιο που είχε συλλάβει ο Θεός να δημιουργήσει τον άνθρωπο για να τον αγαπά και να αγαπάται από αυτόν, ώστε να αγαπά τον Υιό Του όχι πια μόνον εντός των κόλπων της Αγίας Τριάδος, αλλά σαρκωμένο, ενωμένο με όλους τους ανθρώπους που θα δέχονταν ότι τους έχει συγχωρήσει, ότι χάρη στην θυσία Του τους έχει ελευθερώσει από την κυριαρχία του Σατανᾶ, ότι γίνονται έτσι ή νύμφη Του, ενωμένη με το αναστημένο και δοξασμένο Σῶμα Του, ένα πλέον με Αυτόν.

«Αλλά», μου έμπιστεύθηκε ο οδηγός του ταξί, «**τὸ ἔχω καταλάβει σωστά; Μήπως** εἶμαι θύμα τῆς φαντασίας μου; **Καὶ** ἀπὸ τὴν στιγμή πὸν πίστευα ὅτι ἔχω καταλάβει τὸ θαυμαστὸ αὐτὸ σχέδιο τοῦ Θεοῦ, κατάλαβα καὶ ὅτι ἐγὼ καὶ ἡ γυναίκα μου δὲν μπορούμε πια νὰ ζοῦμε ὅπως πρὶν...».

* * *

Καὶ ἐμεῖς, λοιπόν, ἂν κατανοοῦμε σωστὰ τὴν Παραβολὴ τοῦ Ἀσώτου, ἂν ἀντιλαμβανόμαστε τὶς τεράστιες προοπτικὲς πὸν μᾶς ἀνοίγει, ἂν συνειδητοποιοῦμε τὴν ἀπειρία τῆς εὐσπλαγχνῆς ἀγάπης τοῦ οὐράνιου Πατέρα μας, δὲν μπορούμε πλέον, ἐμεῖς ὄχι πλέον, νὰ ζοῦμε ὅπως πρὶν!

Σὲ ὅλη τὴν διάρκεια τῆς Μεγάλῃς Τεσσαρακοστῆς, ἂς τρεφόμαστε με ὅλα τὰ κείμενα τῶν Ἀκολουθιῶν, με τὰ Τροπάρια καὶ τοὺς Κανόνες πὸν περιέχουν ὅλη τὴν διδασκαλία τῶν Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας γύρω ἀπὸ τὸ Μυστήριον τῆς Σωτηρίας. **Ἄς** γεμίσει ἡ καρδιά μας με εὐγνω-

μοσύνη πρὸς τὸν Κύριο, γιὰ τὴν τόση εὐσπλαγχνία ποὺ με τὸν τρόπο αὐτὸν μᾶς ἀποκάλυψε.

**Δόξα τῷ Πατρὶ καὶ τῷ Υἱῷ καὶ τῷ Ἁγίῳ Πνεύματι,
εἰς αἰῶνας αἰώνων.
Ἄμήν!**

(*) Γ π. Πλακίδα Deseille, «Μυστικὴ Ἴνοδος», σελ. 43-57, ἐκδόσεις «Ἔαρ», Φεβρουάριος 2022. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.